

ÅLEN FJELLSTYRE

INNKALLING TIL FJELLSTYREMØTE

Det innkalles til fjellstyremøte 09.02.22 kl. 19:00

Møtested: **Fjellstyrekontoret**

Sakliste følger vedlagt.

Varamedlemmer møter ved særskilt innkalling. Medlemmer som er forhindret i å møte må derfor varsle sitt personlige varamedlem snarest mulig slik at vedkommende får anledning til å sette seg inn i saklisten.

Vel møtt.

Petter Almås

sekr.

ÅLEN FJELLSTYRE

SAKLISTE FJELLSTYREMØTE

- | | |
|--------|---|
| 1/2022 | Referatsaker |
| 2/2022 | Gauldal Statsallmenning – Bjørn Lillegjære – Søknad om tilleggsjord |
| 3/2022 | Gauldal statsallmenning – Seterhusene etter Langland nordre – framtidig bruk |
| 4/2022 | Hesjedal statsallmenning – Riving og gjenoppbygging av seterfjøs – GID 12/2
Oddbjørn Engesvold |
| 5/2022 | Registrering av gjerdehold på statsallmenningene – gjerdeaksjon 2022 |
| 6/2022 | Hesjedal statsallmenning: Utvisning av tilleggsjord - Bendzvollen |



ÅLEN FJELLSTYRE

M Ø T E B O K

Sak nr. 1/2022 behandlet i fjellstyremøte 09.02.2022

Arkiv:

Side 1.

Styremedlemmer til stede: Bjørg H. Skjerdingstad, Steinar Trondsethås, Jon Vårhus og Jon Holden – i tillegg var Statskog v/ Astrid A. Haug representert

Forfall: Inge E. Danielsen

Saksbehandler:

REFERATSAKER:

RS 1/2022 – Reetablering av fisk Korstjønna og Bergtjønna

RS 2/2022 – Godkjenning nydyrking Heggsethvollen

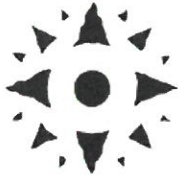
RS 3/2022 – Klagesak Langsåvollen

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering

Vedtak

Referatsakene tas til orientering



M Ø T E B O K

Sak nr. 2/2022 behandlet i fjellstyremøte 09.02.2022

Arkiv: 18.0

Side 1.

Styremedlemmer til stede: Bjørg H. Skjerdingstad, Steinar Trondsethås, Jon Vårhus og Jon Holden – i tillegg var Statskog v/ Astrid A. Haug representert

Forfall: Inge E. Danielsen

Saksbehandler: Geir Morten Granmo

GAULDAL STATSALLMENNING: SØKNAD OM TILLEGGSJORD – LITJGJARDVOLLEN

Vedlagte dokumenter:

1. Søknad fra Bjørn Lillegjære datert 18.05.20 – Søknad om tilleggsjord.
2. Brev fra Bjørn Lillegjære datert 23.10.20 – Utfyllende opplysninger ang. søknad om tilleggsjord
3. Møtebok i sak 19/2020: Gauldal statsallmenning – Bjørn Lillegjære – Søknad om tilleggsjord
4. Møtebok i sak 21/2020: Gauldal statsallmenning – Bjørn Lillegjære – Søknad om tilleggsjord.
5. E-mail av 06.01.21 fra Statskog SF v/Rune Trana: Klage over Ålen fjellstyrets vedtak i sak 21/2020 – Gauldal statsallmenning – Jon Lillegjære – Frifall av seter
6. Brev fra Landbruksdirektoratet datert 21.06.21: Klagevedtak – Klage på vedtak 21/2020 fra Ålen fjellstyre om frifall av seter.
7. Søknad fra Jon Lillegjære datert 21.06.21 – Vedr. seter registrering 5026/302/1/9035 tilhørende 34/3 Lillegjærenedre, i Gauldal statsallmenning Holtålen kommune – Løye om bruk av seter etter vedtak om seter fallen i det fri.
8. Brev datert 19.01.22 fra Felles Landbruksavdeling for Røros, Os og Holtålen – Uttalelse i forbindelse med søknad om utvising av tilleggsjord – Bjørn Lillegjære
9. Kart datert 02.02.22 – Litjgjørdvolla.

Andre dokumenter i saken (ikke vedlagt):

1. Møtebok i sak 4/2012 – Gauldal statsallmenning -John Lillegjære – Behandling av klage på vedtak om status på setervoll.
2. Søknad om tilleggsjord m/kart fra Bjørn Lillegjære datert 18.05.20
3. Brev fra Statskog SF datert 09.04.02 – Tvist om bruk av setervoll
4. Brev fra Statskog SF datert 20.08.02 m/vedlegg datert 16.07.02.

5. E-mail m/vedlegg fra Jon Lillegjære datert 22.09.20: Vedr. Gauldal statsallmenning – Lillegjærevollen i Syosen, 153/2 – Ålen fjellstyre møtesak 19 og 22/2020.
6. Brev fra Jon Lillegjære datert 26.10.20 – Vedr. Ålen fjellstyre – Sak 21/2020 Bjørn Lillegjære – Søknad om tilleggsjord – Klage på vedtak
7. Møtebok i sak 27/2020 – Gauldal statsallmenning – Jon Lillegjære – Frifall av seter

Bakgrunn for saken:

Bjørn Lillegjære er eier og bruker av eiendommen Øvre Lillegjære (gnr/bnr 43/1) som har seter i Gauldal statsallmenning. Nabobruket Nedre Lillegjære (gnr/bnr 43/3) har nabosetra, og Bjørn Lillegjære søker i brev datert 18.05.20 om å ta i bruk setervollen til Nedre Lillegjære til beite i forbindelse med at han planlegger å utvide drifta på garden til også å omfatte kjøttfe (Rørosku).

Saken ble lagt fram for behandling som sak 19/2020 i fjellstyremøte 25.06.20. Fjellstyret ønsket da å ta en befaring før behandling, og saken ble derfor utsatt. Befaring ble gjennomført 14.09.20, og saken behandlet som sak 21/2020 den 01.10.20 med følgende vedtak:

1. Det har ikke vært dyr Nedre Lillegjerde (gnr/bnr 34/3) siden 1997 og jorda har vært bortleid etter den tid. Setra har derfor siden forrige behandling i 2012 endret status fra «ikke i bruk» til «falt i det fri.»
2. Ålen fjellstyre viser til at eier av seterbygningene kan søke Statskog SF om erklæring til å ha seterbygningene stående uten vederlag. Adkomsten til bygningene må sikres.
3. Det vil ikke være riktig av fjellstyret å ta stilling til søknaden fra Bjørn Lillegjære om tilleggsjord før det foreligger utfyllende opplysninger om hvordan tilleggsjorda skal drives i landbruksammenheng.

Frifallsvedtaket ble påklaget av Jon Lillegjære i brev datert 26.10.20. Ålen fjellstyre opprettholdt frifallsvedtaket den 12.11.20 i sak 27/2020, og saken ble sendt videre til Landbruksdirektoratet via Statskog SF for endelig avgjørelse. I brev datert 21.06.21 stadfester Landbruksdirektoratet fjellstyret sitt frifallsvedtak.

I brev datert 19.01.22 kommer Felles Landbruksavdeling for Røros, Os og Holtålen med en landbruksfaglig uttalelse i forbindelse med Bjørn Lillegjære sin søknad om tilleggsjord.

Med disse avklaringene på plass er det nå grunnlag for å fatte vedtak i Bjørn Lillegjære sin søknad om tilelgsjord.

Vurdering:

Landbruksavdelinga skriver at Lillegjære drifter totalt 221 daa fulldyrket jord, 7 daa overflatedyrket jord og 56 daa innmarksbeite. Av dette er 43,7 daa fulldyrket jord og 5,4 daa innmarksbeite egeneid, resten er leiejord fordelt på 10 leieforhold. Besetningen pr. 01.03.21 var på ca. 90 vinterfora sau og 6 storfe.

I landbruksavdelingas vurdering av behovet står det at et areal på 2 daa isolert sett ikke vil være avgjørende for landbruksdrifta hos Bjørn Lillegjære. Det er registrert 3 daa dyrket areal på begge setervollen til sammen. Dette stemmer bra med våre kart som viser ca 1,4 daa dyrket på vollen til Bjørn Lillegjære og ca 1,4 daa dyrket på vollen til Jon Lillegjære. Han ønsker å ta i bruk begge vollene til beite for kviger og kastrater (3 – 4 mnd. alder), og landbruksavdelinga skriver at samlet vil dette gi en god ressursutnyttelse av arealet, og minner

samtidig fjellstyret på Jordlovens § 8 om driveplikt. Til slutt skriver landbruksavdelinga at løsningen vil bidra til å opprettholde drift av jordbruksarealer, betydningen dette har for kulturlandskapsverdiene samt at setervollen vil være et nyttig utgangspunkt for beiting i utmark.

For seter som har falt i det fri er det 3 alternativer (seterforskriftens §§ 12 – 13):

1. Setra blir vist ut til en annen som har behov for seter i området.
2. Om pkt. 1 ikke er aktuelt kan eier av seterhusa søke om å få ha husene stående for 10 år om gangen vederlagsfritt. Setervollen med unntak av et høvelig areal rundt husa går da tilbake til allmenningen.
3. Om hverken pkt. 1 eller 2 er aktuelt så skal fjellstyret gjøre vedtak om at husene fjernes. Setervollen går da tilbake til allmenningen.

Jon Lillegjære har i brev datert 21.06.21 søkt Statskog SF om å få ha seterhusa stående. Han skriver i søknaden at det er behov for å disponere tilliggende areal for å sikre adkomst og nødvendig bruksareal ved husene på setra. Videre skriver han at eksisterende inngjerdet setervoll er ca. 1,8 daa og ligger innklemmt mot Gaula på 3 sider og mot naboseter på den fjerde sida. For å sikre at landbrukseiendommen 34/3 også i framtiden skal kunne utnytte sin seterrett og ha mulighet for å framtidig aktiv seterdrift er det primært ønskelig å kunne opprettholde hele det inngjerdede arealet.

Administrasjonen var innover på en kort befarings 05.11.21 for å se nærmere på arealene og muligheten for tilleggsjord rundt disse 2 setrene utenfor det som i dag er inngjerdet. Det skal sikres en fri sone der allmennheten kan ferdes fritt langs elva. I tillegg må det tas hensyn til vanlig vårflom og isgang. Dette tilsier at det ikke vil være fornuftig å gjerde inn et større areal enn det som allerede er inngjerdet langs Gaula. Det som da står igjen er ca. 1,8 daa hvorav ca. 1,5 daa er registrert som dyrket mark. Under forutsetning av at Statskog SF imøtekommer Jon Lillegjære sin søknad om avgiftsfritt feste for seterhusene må det sikres et tilstrekkelig bruksareal og areal for adkomst til husene. Det er normalt at et slikt areal utgjør ca 0,5 – 1 daa, litt avhengig av hvordan adkomsten legges. I dette tilfellet vil adkomsten måtte sikres ved at det fortsatt vil være mulig å ha tilgang til seterhusene på samme måte som i dag, dvs. fra parkeringsplass i enden av setervegen og derfra i kortest mulig strekning fram til seterhusene. Ved grov oppmåling på kart vil dette beslaglegge anslagsvis 0,8 daa av det totale arealet på 1,8 daa. Det betyr at det vil gjenstå ca. 1 daa av den opprinnelige setervollen som da vil gå tilbake til allmenningen og som kan vises ut som tilleggsjord. Tilleggsjorda vil bli fysisk adskilt fra setervollen til Bjørn Lillegjære av bruksarealet rundt husene tilhørende Jon Lillegjære.

Som landbruksavdelinga skriver så vil ikke 1 daa tilleggsareal være avgjørende for Bjørn Lillegjære sin landbruksdrift. Landbruksavdelinga oppgir at han i dag har 221 daa fulldyrket, 7 daa overflatedyrket og 56 daa innmarksbeite disponibelt. Det vil heller ikke være mulig, om en skal sikre adkomsten til husene tilhørende Jon Lillegjære, å drifte de 2 arealene sammenhengende. Og det er heller ikke, slik landbruksavdelingen skriver, at det er driveplikt etter Jordlovens § 8 på setervoller som har falt i det fri og dermed har falt tilbake til allmenningen med mindre det samme arealet utvises til andre som har behov.

«Fjellstyret skal administrere bruken og utnyttinga av rettar og lunnende i statsallmenningen så langt ikkje anna er fastsett i eller i medhald av lov. Det skal arbeide for å sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftsiinteressene» (Fjellova § 3) Tilleggsjord er pr i dag ikke definert som en

bruksrett, men landbruk er en del av næringslivet i bygda og som fjellstyret skal arbeide for å fremme. Utvisning av tilleggsjord til bruk som er aktiv drift vil fremme landbruket. Vi har også sett på andre muligheter for tilleggsjord i tilknytning til Bjørn Lillegjære sin seter. Det er større arealer tilgjengelig som tilleggsjord i motsatt retning, men for at disse skal bli optimale som beiteland vil det kreves noe investeringer. Sett fra fjellstyrets ståsted vil dette kunne gi Bjørn Lillegjære et større ressursgrunnlag på setra.

Etter en totalvurdering basert på søknad fra Bjørn Lillegjære datert 18.05.20, søknad fra Jon Lillegjære om avgiftsfritt feste på seterhus datert 21.06.21 og uttalelse fra Felles Landbruksavdeling for Røros, Os og Holtålen datert 19.01.22 vil administrasjonen innstille på følgende vedtak:

Innstilling til vedtak:

1. Det vises til søknad fra Bjørn Lillegjære datert 18.05.20, søknad fra Jon Lillegjære om avgiftsfritt feste på seterhus datert 21.06.21 og uttalelse fra Felles Landbruksavdeling for Røros, Os og Holtålen datert 19.01.22.
2. Ålen fjellstyre vedtar å vise ut ca. 1 daa tilleggsjord av tidligere setervoll tilhørende gnr/bnr 34/3 slik kart over Litjgjørdvolla datert 02.02.22 viser. Kartet forutsetter at Statskog SF imøtekommer Jon Lillegjære sin søknad om avgiftsfritt feste på seterhusene.
3. Nøyaktig avgrensning og oppmåling foretas i samarbeid med Statskog SF i forbindelse med fastsetting/innmåling av bruksareal for seterhus tilhørende Jon Lillegjære.

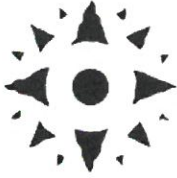
Behandling:

Saksbehandler orienterte grundig om saken, og de forhold som har ført fram til innstillingen som foreligger.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Det vises til søknad fra Bjørn Lillegjære datert 18.05.20, søknad fra Jon Lillegjære om avgiftsfritt feste på seterhus datert 21.06.21 og uttalelse fra Felles Landbruksavdeling for Røros, Os og Holtålen datert 19.01.22.
2. Ålen fjellstyre vedtar å vise ut ca. 1 daa tilleggsjord av tidligere setervoll tilhørende gnr/bnr 34/3 slik kart over Litjgjørdvolla datert 02.02.22 viser. Kartet forutsetter at Statskog SF imøtekommer Jon Lillegjære sin søknad om avgiftsfritt feste på seterhusene.
3. Nøyaktig avgrensning og oppmåling foretas i samarbeid med Statskog SF i forbindelse med fastsetting/innmåling av bruksareal for seterhus tilhørende Jon Lillegjære.



M Ø T E B O K

Sak nr. 3/2022 behandlet i fjellstyremøte 09.02.2022

Arkiv: 18.0

Side 1.

Styremedlemmer til stede: Bjørg H. Skjerdingsstad, Steinar Trondsethås, Jon Vårhus og Jon Holden – i tillegg var Statskog v/ Astrid A. Haug representert

Forfall: Inge E. Danielsen

Saksbehandler: Petter Almås

GAULDAL STATSALLMENNING: SETERHUSENE ETTER LANGLAND NORDRE – FREMTIDIG BRUK

Vedlagte dokumenter:

Andre dokumenter i saken (ikke vedlagt):

1. Søknad om bruksendring for seterhusene etter Langland nordre (datert 18.01.2007)
2. Vedtak om bruksendring av bebyggelse (datert 13.02.2008)
3. Bekreftelse på overtakelse av seterhusene etter Langland Nordre (datert 05.08.2009)

Bakgrunn for saken:

Holtålen kommune kjøpte eiendommen Langland Nordre på slutten av 1980- tallet. Til bruket lå det en bruksrettsseter ved Langlandsvollan ved Riasten (Gauldal statsallmenning). Seterhusene ble etter en prosess over flere år overdratt fra Holtålen kommune til Ålen fjellstyre. Dette blant annet etter ønske fra Statskog, som så Ålen fjellstyre som eneste aktuelle kandidat til å stå som eier av seterhusene.

Ålen fjellstyre søkte i forbindelse med overtagelse av seterhusene Holtålen kommune om bruksendring av husene. Formålet med bruksendring var den gang å benytte husene til å tilby leirskole for Hov skole. I tillegg var det ønskelig å tilby husene for utleie. Det ble i søknaden påpekt at det ville bli utarbeidet klare retningslinjer for bruken av husene i forhold til at de er en del av et setermiljø, samt i samråd med reindriftsnæringa. Holtålen kommune ga dispensasjon til bruksendring, med gitte forutsetninger. Det ble forutsatt at det skulle utarbeides retningslinjer for bruken av setervollen med bebyggelse i samråd med reindriftsutøverne og eierne av omkringliggende setervoller. Det ble også forutsatt at seterhusene ikke skulle brukes til kommersiell drift, men at de kunne lånes ut til skolen og benyttes av fjellstyret i deres virksomhet.

Etter dette har saken ligget i ro uten at spesielt mye har skjedd, foruten at bygningene har forfalt ytterligere. Ålen fjellstyre var høsten 2020 på befarings i området, og har etter det fremsatt et

ønske om at en skal se på muligheten for istandsetting og bruk av husene. Med bakgrunn i dette ble det 28.01.2022 avholdt et møte på fjellstyrekontoret mellom representanter fra Holtålen kommune, administrasjonen i fjellstyret og fjellstyrets leder. Det er bakgrunnen for saken som nå fremmes for fjellstyret.

Vurdering:

Under møtet med Holtålen kommune 28.01.22 ble det klart at bruksendringen fra 2008 ligger fast, og at fjellstyret bør ta utgangspunkt i de forutsetningene som ble satt for dette i det videre arbeidet. Knyttet til punktet om kommersiell drift er det ifølge kommunen ikke nødvendigvis slik at utleievirksomhet i regi av fjellstyret er å anse som kommersiell virksomhet. For fjellstyret vil det trolig være en forutsetning at seterhusene må tilgjengeliggjøres for utleie hvis en skal bruke ressurser på istandsetting. Istandsetting av husene (evt. nybygg) vil være en investering som bør forsøkes forsvart med leieinntekter. Hovedformålet med å hente inntekter på utleie vil dermed være å forsvare investeringen med istandsetting av husene. Det er imidlertid mye som tyder på at slik tilrettelegging øker tilgjengeligheten til fjellet og naturen for flere, og kan samtidig øke attraktiviteten til fjellstyrets øvrige tilbud (jakt og fiske).

Om en oppfyller kravet til å utarbeide retningslinjer i samråd med reindriftsnæringa og seternaboene, tolker en kommunen dit hen at det vil være mulig for fjellstyret å drive utleie av husværet.

Ovenfor seternaboene vil istandsetting av seterhusene være positivt i forhold til at det bedrer det visuelle inntrykket av setertunet som Langlandsvollan i dag utgjør.

Reindriftsnæringa er en viktig beitenæring i området, og ovenfor dem bør en være imøtekommende i forhold til å gjøre nødvendige tilpasninger. Det kan eksempelvis være å stenge for utleie i perioder som er spesielt sårbare for reindriftsnæringa.

Slik en ser det kan en mulig progresjon for prosjektet være slik:

1. Fjellstyret vedtar å igangsette et arbeid med mål om å se på mulighetene for istandsetting av seterhusene.
2. Det utarbeides retningslinjer for bruken av seterhusene i samråd med reindriftsnæringa og seternaboene.
3. Det gjøres en bygningskyndig vurdering av teknisk tilstand på seterhusene.
4. Fjellstyret vurderer hva som bør gjøres med bygningene (rehabilitering eller nybygg).
5. Evt. søknad til Holtålen kommune (ved nybygg).
6. Igangsetting av arbeid.

Før en tar stilling til punktene over, må en ta en avgjørelse på om det er ønskelig å jobbe videre med prosjektet eller ikke. Hvis ikke, bør fjellstyret gjøre vedtak om at seterhusene skal rives. Å la dem stå til ytterligere forfall framstår som et dårlig alternativ, da de etter hvert vil kunne utgjøre en fare for både folk og dyr.

Forslag til vedtak:

1. Ålen fjellstyre ønsker å se på mulighetene for å sette i stand seterhusene etter Langland nordre for å bli et utleiehusvære.
2. Det igangsettes et arbeid for å utarbeide retningslinjer for bruk av husene i samråd med reindriftsnæringa og seternaboene.

Behandling:

Fjellstyret påpekte at det i denne saken er flere momenter som må undersøkes og vurderes før en tar en bestemmelse på om det er mulig å få istandsatt og bruke seterhusene.

Det er ønskelig at administrasjonen utreder mulighetene videre.

Det ble fremmet forslag om å kutte ut siste del av punkt 1 i innstillingen.
Innstillingen ble enstemmig vedtatt med den foreslåtte endringen i punkt 1.

Vedtak:

1. Ålen fjellstyre ønsker å se på mulighetene for å sette i stand seterhusene etter Langland nordre.
2. Det igangsettes et arbeid for å utarbeide retningslinjer for bruk av husene i samråd med reindriftsnæringa og seternaboene.



M Ø T E B O K

Sak nr. 4/2022 behandlet i fjellstyremøte 09.02.2022

Arkiv: 18.0

Side 1.

Styremedlemmer til stede: Bjørg H. Skjerdingstad, Steinar Trondsethås, Jon Vårhus og Jon Holden – i tillegg var Statskog v/ Astrid A. Haug representert

Forfall: Inge E. Danielsen

Saksbehandler: Petter Almås

HESJEDAL STATSALLMENNING: RIVING OG GJENOPPBYGGING AV SETERFJØS – GID 12/2 ODDBJØRN ENGESVOLD

Vedlagte dokumenter:

1. Henvendelse fra Holtålen kommune ang. søknad om riving og gjenoppbygging av seterfjøs, datert 25.05.2021
2. Klagevedtak fra Landbruksdirektoratet, datert 17.01.2022
3. Kulturminnefaglig uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune, datert 03.02.2022

Alle dokumenter i saken (ikke alle er vedlagt):

1. Henvendelse fra Holtålen kommune ang. søknad om riving og gjenoppbygging av seterfjøs, datert 25.05.2021
2. Epost fra Oddbjørn Engesvold med opplysninger om seter, datert 09.06.2021
3. Møtebok fra Ålen fjellstyre sak 15/2021, datert 23.06.2021
4. Klage på vedtak i sak 15/2021, datert 15.07.2021
5. Møtebok fra Ålen fjellstyre sak 20/2021, datert 23.08.2021
6. Oversendelse av klagesak fra Statskog til Landbruksdirektoratet, datert 15.11.2021
7. Klagevedtak fra Landbruksdirektoratet, datert 17.01.2022
8. Kulturminnefaglig uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune, datert 03.02.2022

Bakgrunn for saken:

Ålen fjellstyre mottok 25.05.2021 en henvendelse fra Holtålen kommune om uttalelse angående søknad om riving og gjenoppbygging av seterfjøs på GID 12/2 i Hesjedal statsallmenning. Setra ligger øst for Hessjøen, utenfor Øyungen landskapsvernområde. Ålen fjellstyre gjorde i første omgang en vurdering av status på setra, for å avklare hvordan saken skulle behandles etter seterforskriften. Fjellstyret fattet 23.06.2021 vedtak om at setra var falt i det fri etter §22 i Fjellogen, og anbefalte samtidig setereier å søke Statskog SF om løyve til å ha seterhusene stående vederlagsfritt, jfr. §13 i Seterforskriften. Det ble samtidig påpekt i vedtaket at fjellstyret skulle gjennomføre en befaring på setra i forbindelse med videre saksbehandling i forhold til

den konkrete byggesøknaden (seterfjøset).

Oddbjørn Engesvold påklaget 15.07.2021 fjellstyrets vedtak. Fjellstyret behandlet klagen i møte 23.08.2021, hvor klagen ble avvist og fjellstyrets vedtak av 23.06.2021 opprettholdt. Klagesaken ble videre oversendt til Statskog SF, som ikke hadde noen merknader til fjellstyrets vedtak og sendte saken til Landbruksdirektoratet for endelig avgjørelse. Landbruksdirektoratet sendte 17.01.2022 ut sitt klagevedtak, med den konklusjon at klagen avvises. Fjellstyrets frifallsvedtak er dermed stadfestet.

Status på setra er *falt i det fri*, og byggesøknaden skal med det behandles etter §15 i Seterforskriften – *Nybygging og ombygging av hus på seter som er fallen i det fri*.

Det omsøkte tiltaket omfatter riving av eksisterende seterfjøs og oppføring av et nytt på samme tomt. Det er opplyst i søknaden at det nye seterfjøset skal ha samme bredde, lengde og høyde som det eksisterende seterfjøset, med unntak av innhuket mot sør/vest. Byggetegninger følger vedlagt saken. I tillegg medfølger bilder av det eksisterende seterfjøset. Ålen fjellstyre gjennomførte 17.08.2021 befaringsavseterfjøset sammen med Statskog SF og setereier.

Vurdering:

Saksbehandling av søknader om nybygging og ombygging av hus på seter som er falt i det fri skal etter §15 i Seterforskriften foregå på følgende måte:

Statskog SF tek etter samråd med fjellstyret avgjerd med omsyn til løyve til nybygging/ombygging o.l. Før Statskog SF tek avgjerd skal saka leggast fram for regional kulturminnestyresmakt til fråsegn.

Dette betyr at fjellstyret i denne saken skal vedta en uttalelse med sine anbefalinger omkring saken til Statskog SF.

Søker har i en epost til fjellstyret (09.06.2021) opplyst at seterfjøset vil bli brukt til lagerplass for båt, kjelker, vogner o.l. noe også eksisterende seterfjøs blir brukt til. Det er ut ifra dette, samt det faktum at setra har status falt i det fri, klart at bruken av seterfjøset vil være lager for redskaper og liknende, ikke til tradisjonell seterdrift. Fjellstyret har i forbindelse med frifallsvedtaket på setra anbefalt setereier å søke Statskog SF om å ha seterhusene stående. Med dette har fjellstyret sagt at de ønsker at setereier fortsatt skal kunne benytte seterhusene, og da må det også være rom for å gjøre nødvendige endringer og oppgraderinger slik at seterhusene er funksjonelle. Føringsene i seterforskriften gir også rom for dette. Det er naturlig at det er behov for et uthus til setra, og i dette tilfellet fungerer seterfjøset som uthus.

Et alternativ til løsning kan være å avslå søknad om riving og gjenoppbygging av seterfjøset, men heller påpeke muligheten for å søke om å sette opp et mindre uthus. Dette vil etter saksbehandlers syn være en lite hensiktsmessig løsning, som vil medføre at eksisterende seterfjøs ikke vil bli brukt og gradvis forfalle ytterligere. Bevaring av de tradisjonelle bygningene i seterlandskapet kan være et godt argument for å restaurere eller rive og bygge opp igjen bygg som tilhører et tradisjonelt setertun. Det eksisterende seterfjøset er av søker anslått til å være bygd rundt år 1920. Regional kulturminnemyndighet (Trøndelag fylkeskommune) har i anledning saken gitt en uttalelse til søknaden (følger vedlagt). De anser seterfjøset som et viktig bevaringsverdig seterkulturminne i vår region. De peker også på at en kopi ikke kan erstatte de kulturhistoriske verdiene som det historiske fjøset representerer. Det nye bygget, slik det er omsøkt, vil i liten grad betegnes som en antikvarisk riktig kopi, heter det i uttalelsen fra fylkeskommunen. De anbefaler i sin konklusjon at bruksverdien av seterfjøset bør avklares gjennom en tilstandsanalyse etter NS-EN 16096 for fredete og verneverdige kulturminner før

vedtak fattes. Fjellstyret skal kun gi en uttalelse til Statskog i saken, og det må derfor bli opp til Statskog (evt. kommunen) om en slik tilstandsanalyse skal framskaffes.

I dette tilfellet er forfallet av eksisterende seterfjøs kommet såpass langt at søker anser det som mest hensiktsmessig å rive det og bygge nytt, framfor å restaurere. Saksbehandler mener at dette under enkelte forutsetninger kan være en grei løsning. Det vil ivareta søkers behov for uthus, samtidig som «seterfjøsset» fortsatt vil være en del av setertunet. Slike løsninger kan bidra til at en unngår et stadig større «hyttepreg» i seterdalene. Det finnes imidlertid eksempler på bygninger der forfallet har kommet atskillig lengre, der det blir vurdert som godt mulig å vedlikeholde eksisterende bebyggelse. En må også ta uttalelsen fra fylkeskommunen i betraktning, der det påpekes at omsøkte nytt bygg i liten grad vil kunne betegnes som en antikvarisk riktig kopi.

Fjellstyrets må i denne saken ta stilling til om de mener det som hovedregel skal gjennomføres vedlikehold av eksisterende bygg framfor riving og nybygg på seter som har falt i det fri. Med utviklingen i landbruket i Holtålen over mange år, med stadig færre bruk i drift, vil en i årene som kommer få flere og flere setre som faller i det fri. Behandling av byggesaker på seter falt i det fri vil derfor skape en form for presedens for hvordan en skal behandle slike saker framover. Det er samtidig viktig å påpeke at enhver sak er unik, og at ulike vurderinger må kunne gjøres fra sak til sak.

Med tanke på at det er Statskog SF som skal fatte vedtak i saken, kan fjellstyret i slike tilfeller komme med et generelt råd med primære og sekundære synspunkter/anbefalinger.

Søknaden omfatter riving av eksisterende seterfjøs og oppføring av nytt på samme tomt. Knyttet til materialbruk er det beskrevet at det skal benyttes ringmur av betong, 98 mm reisverk, stående panel dobbelfals rett, sperretak med mønedrager og takshingel på tak. I henhold til byggetegningene skal det være et «innhuk» på seterfjøsset, der det skal være ei dør og et vindu. I tillegg skal det være to vinduer på en av langveggene. Dette anses ikke å være i henhold til tradisjonell byggeskikk for seterfjøs, noe som bør påpekes hvis fjellstyret velger å si noe om nybygg i sitt vedtak.

Forslag til vedtak:

1. Ålen fjellstyre viser til henvendelse fra Holtålen kommune angående søknad om riving og gjenoppbygging av seterfjøs, datert 25.05.2021.
2. Ålen fjellstyre ønsker primært at en skal vurdere vedlikehold av eksisterende bebyggelse framfor riving og nybygging der dette vurderes som praktisk mulig på seter som har falt i det fri.
3. Dersom søknaden om riving og gjenoppbygging godkjennes påpeker Ålen fjellstyre at omsøkt tiltak i.h.t. byggetegninger ikke følger tradisjonell byggeskikk for seterfjøs.
4. Vedtak i saken gjøres etter §15 i Seterforskriften av Statskog SF, og forutsetter at søker og Statskog SF inngår kontrakt om at Engesvold får ha seterhusene stående vederlagsfritt jfr. fjellstyrets frifallsvedtak.

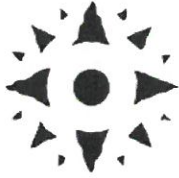
Behandling:

Saksbehandler orienterte om saken for fjellstyret. Fjellstyret diskuterte saken sammen med Statskogs representant. De prinsipielle sidene av saken ble påpekt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Ålen fjellstyre viser til henvendelse fra Holtålen kommune angående søknad om riving og gjenoppbygging av seterfjøs, datert 25.05.2021.
2. Ålen fjellstyre ønsker primært at en skal vurdere vedlikehold av eksisterende bebyggelse framfor riving og nybygging der dette vurderes som praktisk mulig på seter som har falt i det fri.
3. Dersom søknaden om riving og gjenoppbygging godkjennes påpeker Ålen fjellstyre at omsøkt tiltak i.h.t. byggetegninger ikke følger tradisjonell byggeskikk for seterfjøs.
4. Vedtak i saken gjøres etter §15 i Seterforskriften av Statskog SF, og forutsetter at søker og Statskog SF inngår kontrakt om at Engesvold får ha seterhusene stående vederlagsfritt jfr. fjellstyrets frifallsvedtak.



M Ø T E B O K

Sak nr. 5/2022 behandlet i fjellstyremøte 09.02.2022

Arkiv: 18.0

Side 1.

Styremedlemmer til stede: Bjørg H. Skjerdingsstad, Steinar Trondsethås, Jon Vårhus og Jon Holden – i tillegg var Statskog v/ Astrid A. Haug representert

Forfall: Inge E. Danielsen

Saksbehandler: Petter Almås

REGISTRERING AV GJERDEHOLD PÅ STATSALLMENNINGENE – GJERDEAKSJON 2022

Vedlagte dokumenter:

Andre dokumenter i saken (ikke vedlagt):

Bakgrunn for saken:

Ålen fjellstyre administrerer bruksrettene i Hersjedal, Holden og Gauldal statsallmenninger. På statsallmenningene er det 208 bruksrettssetre og om lag like mange fritidsboliger. De fleste setervollene på statsallmenningene er inngjerdet. Dette gjelder også i større og større grad for fritidsboligene. Målet med inngjerdingen er å holde beitedyr unna. Antallet setre i drift på statsallmenningene i Holtålen er få sammenliknet med det totale antallet setre. Når setra ikke lengre er i drift, blir behovet for å holde andre beitedyr unna setervollen naturlig nok mindre. Det skal imidlertid påpekes at de fleste eiere av setre og fritidsboliger i Holtålen er flinke til å holde gjerdene ved like. Det har likevel ved flere anledninger kommet tilbakemeldinger fra beitenæringene om dårlige gjerder som utgjør en fare for både beitedyr og vilt. Problemstillingen ble også påpekt under en befaring som Ålen fjellstyre hadde i Hersjedal statsallmenning sommeren 2021.

Vurdering:

Dårlige gjerder på statsallmenningene har lenge vært påpekt som et problem for beitenæringene. Det er flere eksempler på at spesielt lam har satt seg fast i gjerder, i enkelte tilfeller med tragisk utgang. Flere fjellstyrer (bl.a. Folldal og Vågå) har de siste årene satt fokus på problemstillingen og gjort et arbeid for å kartlegge status. I disse tilfellene er det brukt en god del ressurser på å gjennomføre et helhetlig registreringsarbeid på all inngjerding på statsallmenningene. Med et slikt registreringsarbeid kan en få fram status på gjerdeholdet og vurdere eventuell oppfølging. I registreringen som ble gjennomført på statsallmenningene i Folldal ble det gjennomført tilsyn på 83 festeeiendommer, hvorav 40 med anmerkning. Dette viser at en slik kartlegging kan ha noe for seg.

Arbeidet vil være forholdsvis ressurskrevende i forhold til timebruk av fjelloppsynet til registreringsarbeidet. Saken legges derfor fram for fjellstyret, som må vurdere om det er ønskelig å prioritere dette arbeidet i år.

Forslag til vedtak:

1. Ålen fjellstyre ønsker å gjennomføre en kartlegging av tilstanden på gjerder rundt og ved bruksrettssetre og festeeiendommer på statsallmenningene i Ålen.
2. Resultatet av registreringene presenteres for fjellstyret og Statskog SF som vurderer eventuell oppfølging.

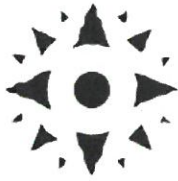
Behandling:

Fjellstyret fikk en orientering om planene for arbeidet. Det ble vist til eksempler fra tilsvarende prosjekt i Folldal.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Ålen fjellstyre ønsker å gjennomføre en kartlegging av tilstanden på gjerder rundt og ved bruksrettssetre og festeeiendommer på statsallmenningene i Ålen.
2. Resultatet av registreringene presenteres for fjellstyret og Statskog SF som vurderer eventuell oppfølging.



M Ø T E B O K

Sak nr. 6/2022 behandlet i fjellstyremøte 09.02.2022

Arkiv: 19.0

Side 1.

Styremedlemmer til stede: Bjørg H. Skjerdingstad, Steinar Trondsethås, Jon Vårhus og Jon Holden – i tillegg var Statskog v/ Astrid A. Haug representert

Forfall: Inge E. Danielsen

Saksbehandler: Petter Almås

HESJEDAL STATSALLMENNING: UTVISNING AV TILLEGGSJORD VED BENDZVOLLEN

Vedlagte dokumenter:

1. Kunngjøring av ledig tilleggsjord ved Bendzollen, datert 11.01.2022
2. Søknad om tilleggsjord fra Jørand B. Gjersvold, datert 18.01.2022
3. Kart over Bendzollen

Andre dokumenter i saken (ikke vedlagt):

1. Oppsigelse av tilleggsjord ved Bendzvollen, datert 23.09.2021

Bakgrunn for saken:

Bendzvollen (300/1/148) ved Hersjøen har status falt i det fri (fjellstyresak 10/2007), og setervollen har i to omganger vært utvist som tilleggsjord. Ålen fjellstyre mottok i høst oppsigelse på bruk av Bendzvollen som tilleggsjord. Vollen ble derfor etter vanlige saksbehandlingsrutiner kunngjort ledig for brukere som har behov for tilleggsjord. Innen fristen mottok fjellstyret en søknad om å få tildelt Bendzvollen som tilleggsjord.

Vurdering:

Brukeren som har vist sin interesse for tilleggsjorda er Jørand Bakås Gjersvold. I henhold til opplysninger som fjellstyret har fra tidligere, driver Gjersvold fra før 8 setervoller ved Hersjøen. Han har også fått utvist seter i samme område. Gjersvold driver med sau, og har i forbindelse med utvisningen av seter forpliktet seg til at drifta også skal omfatte storfe innen 5 fra utvisningsdato. Gjersvolds drift med sau samt planer om drift med storfe viser at han har behov for jord. Det faktum at han allerede driver 8 setervoller ved Hersjøen gjør at det vil være rasjonelt at Gjersvold får tildelt tilleggsjord ved Bendzvollen, framfor at han evt. må søke om tilleggsjord et annet sted senere.

I og med at det ikke foreligger flere søknader enn søknaden fra Gjersvold trenger en i denne omgang ikke å vurdere flere brukere opp mot hverandre. Det er likevel et krav i seterforskriftens

§20 at brukeren skal utvise et behov for tilleggsjord. Det mener en at Gjersvold har gjort i form av dyreholdet han har samt de planer han har for storfehold. I tillegg er det et krav at søknader skal fremlegges for kommunen, Statskog SF og allmeningsstyret for uttalelse. Med tanke på at arealet det er snakk om i dette tilfellet tidligere er utvist til andre brukere, er det trolig ikke like aktuelt for Statskog og allmeningsstyret å komme med innsigelser/anmerkninger. Saken er likevel oversendt dem til orientering med mulighet til å komme med uttalelse. Det faktum at det bare er en søker gjør at det vurderes som unødvendig å oversende saken til kommunen for uttalelse. I dette tilfellet vil alternativet til at søker får utvist arealet være at det ikke blir drevet og etter hvert gjengroing. Det vil være i strid med det å ivareta seterlandskapet, og trolig en lite ønsket løsning for både fjellstyret og kommunen.

Forslag til vedtak:

1. Ålen fjellstyre viser til søknad fra Jørاند B. Gjersvold om utvisning av tilleggsjord ved Bendzvollen.
2. Ålen fjellstyre utviser dyrkajorda ved Bendzvollen til Jørاند Bakås Gjersvold.

Behandling:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Ålen fjellstyre viser til søknad fra Jørاند B. Gjersvold om utvisning av tilleggsjord ved Bendzvollen.
2. Ålen fjellstyre utviser dyrkajorda ved Bendzvollen til Jørاند Bakås Gjersvold.